

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Sławomir Pałka

BK-VII.0520.14.2026
Warszawa, 08 kwietnia 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **14308** Pana Posła Janusza Cieszyńskiego i Pana Posła Michała Wosia *w sprawie paralizu Funduszu Sprawiedliwości.*

Ad 1

Na początku marca 2026 roku zakończył się konkurs ofert na pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem i ich rodzinom w 2026 roku. Wyłoniono 39 wykonawców. łączna kwota dofinansowania przewidziana na realizację zadań w tym konkursie wynosi 101 582 236,38 zł¹.

W związku z pytaniem o opóźnienie wyjaśniam, że w ostatnich miesiącach prowadzono intensywne prace nad uporządkowaniem procesów i odbudowaniem zaufania do mechanizmów decyzyjnych w obszarze Funduszu Sprawiedliwości. Jednocześnie wypracowane zostały nowe zasady przeprowadzania otwartych konkursów ofert, oparte na przejrzystych i jasnych warunkach.

¹ Więcej informacji o rozstrzygniętym konkursie:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/rozstrzygniecie-konkursu-fs-na-wsparcie-osob-pokrzywdzonych-przestepstwem>

W tym obszarze konieczne okazało się uporządkowanie procedur: opracowanie nowych zasad konkursowych, wzorów dokumentów oraz zasad organizacji pracy. Pokreślić należy, że w związku z licznymi wnioskami pokontrolnymi konieczne było zaostrenie kryteriów przyznawania środków z Funduszu Sprawiedliwości.

Organizacja każdego otwartego konkursu ofert jest przedsięwzięciem złożonym, angażującym duże zasoby i wymagającym czasu. Pierwotnie zakładano, że otwarty konkurs ofert na prowadzenie ośrodków pomocy pokrzywdzonych przestępstwem i lokalnych punktów pomocy pokrzywdzonym przestępstwem rozstrzygnięty zostanie w ostatnim tygodniu grudnia minionego roku.

Niemożliwość rozstrzygnięcia konkursu w pierwotnie określonym terminie wynikała przede wszystkim z faktu, że proces oceny formalnej ofert okazał się dużo bardziej skomplikowany i pracochłonny niż się spodziewano. Ocena formalna prowadzona była skrupulatnie i z najwyższą starannością. Jest to niezmiernie ważne, biorąc pod uwagę, że w przeszłości organy kontroli często kwestionowały zasadność przyznania dotacji właśnie wskazując błędy w ocenie formalnej. Jednocześnie – pomimo zapewnienia zainteresowanym wykonawcom długiego czasu na przygotowanie i składanie ofert – praktycznie wszystkie oferty wymagały uzupełnień i poprawek tak, aby były zgodne z wymaganiami formalnymi ogłoszonego konkursu.

Ponadto dłużej niż zakładano trwało też postępowanie na wybór ekspertów do oceny merytorycznej ofert. Procedury związane z realizacją tego zamówienia były długotrwałe. Umowa została zawarta 15 grudnia 2025 roku.

Ad 2

Dotacje z Funduszu Sprawiedliwości dla organizacji pozarządowych mają charakter doraźny – konkursy nie są instrumentem zapewniającym stałość finansowania ich działalności. Dotacje z Funduszu Sprawiedliwości są dotacjami celowymi na realizację powierzonych zadań, udzielanymi na z góry wskazany czas.

Ad 3

W Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad nowym – odmiennym od aktualnego – modelem wsparcia osób pokrzywdzonych przestępstwem opartym na 3-poziomowej strukturze, w której kluczową rolę na poziomie lokalnym pełnią Powiatowe Centra Pomocy Rodzicie (PCPR)².

Proponowany model zakłada przeniesienia ciężaru realizacji pomocy na poziom lokalny (PCPR) oraz regionalny (województwie). Planowana decentralizacja udzielanego wsparcia oparta jest m.in. na zasadzie bliskości funkcjonujących struktur pomocowych (PCPR) i obywateli, co pozwala na natychmiastową reakcję i włączenie osoby potrzebującej pomocy w istniejącą sieć wsparcia, na synergii zasobów, wykorzystującej istniejącą strukturę i zmniejszającej koszty, na stabilności funkcjonowania poprzez zastąpienie konkursów stałą dotacją celową dla samorządów, co pozwoli na długofalowe planowanie i zatrudnienie stałej i profesjonalnej kadry, na lepszej kontroli wynikającej z reżimu ustawy o finansach publicznych, któremu podlegają samorządy.

Wprowadzenie projektowanego modelu wymaga głębokiej i zsynchronizowanej zmiany szeregu aktów prawnych poprzedzonych m.in. uzgodnieniami międzyresortowymi.

Nowa strategia zakłada całkowitą zmianę filozofii zarządzania środkami Funduszu Sprawiedliwości. Kluczowym elementem zmiany staje się decentralizacja – podział środków na poszczególne województwa i nabory lokalne, które mają pozwolić na lepsze dopasowanie pomocy do rzeczywistych potrzeb konkretnych społeczności.

Przeniesienie decyzji na poziom lokalny to naturalny bezpiecznik transparentności. Gdy procesy dzieją się blisko mieszkańców, zyskują oni realny wgląd w podejmowane działania, co ułatwia społeczną kontrolę. Bezpośredni kontakt z decydentami sprawia, że łatwiej zweryfikować, czy fundusze służą wspólnemu dobru, czy partykularnym interesom. Ta społeczna bliskość nie tylko ogranicza pole do nadużyć, ale przede wszystkim buduje zaufanie i wymusza na władzach większą odpowiedzialność.

² <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/funduszu-sprawiedliwosci-od-politycznego-skarbca-do-transparentnej-pomocy>

Najważniejszą, wprowadzaną zmianą jest definitywny koniec z uznaniowością. Wprowadzono jednakowe kryteria dla wszystkich organizacji. O przyznaniu dotacji decyduje jakość merytoryczna projektu oraz kompetencje personelu, a nie światopogląd czy koneksje polityczne beneficjentów.

Obecnie Ministerstwo Sprawiedliwości pracuje nad ostatecznym kształtem Zintegrowanego Modelu Wsparcia Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem i Pomocy Postpenitencjarnej oraz związanyimi z nimi projektami aktów prawnych.

Ad 4

Dysponent Funduszu Sprawiedliwości podjął prace legislacyjne mające na celu umożliwienie uznania za kwalifikowalne wydatków poniesionych od 1 stycznia 2026 roku.

Z wyrazami szacunku

Sławomir Pałka
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/